

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

OZNAMOVANIE PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

a možnosti ochrany oznamovateľa

ČO MÁM OZNÁMIŤ?

Akúkoľvek protispoločenskú činnosť. Pred oznámením je užitočné vedieť posúdiť:

- druh protispoločenskej činnosti (od jej druhu závisí, komu je najlepšie oznámiť)
- závažnosť protispoločenskej činnosti (od jej závažnosti závisí, ako budete chránený/á)
- ak neviete, vždy sa môžete poradiť

DRUHY PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

- trestné činy
- správne delikty
- priestupky
- iné porušovanie práv a povinností

ZÁVAŽNOSŤ PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

ZÁVAŽNÁ PROTISPOLOČENSKÁ ČINNOSŤ:

- trestné činy poškodzovania finančných záujmov EÚ, trestné činy machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, trestné činy verejných činiteľov a trestné činy korupcie
- všetky ostatné trestné činy spáchané závažnejším spôsobom konania, na chránenej osobe alebo so závažnejšími dôsledkami
- správny delikt s hornou hranicou pokuty 50 000 eur

INÁ PROTISPOLOČENSKÁ ČINNOSŤ:

- ostatné trestné činy
- ostatné správne delikty
- priestupky
- iné porušovanie práv a povinností (ohováranie, šikana a pod.)

KOMU MÁM OZNÁMIŤ?

- **TRESTNÉ ČINY:** polícia, prokuratúra; v záujme zrýchlenia konania je vhodné urobiť oznámenie na miestne príslušnej polícii alebo prokuratúre (v mieste, kde sa trestný čin stal)
- **SPRÁVNE DELIKTY:** správny orgán; príslušný správny orgán podľa svojej pôsobnosti
- **PRIESTUPKY:** okresný úrad, polícia; v záujme zrýchlenia konania je vhodné urobiť oznámenie na miestne príslušnom okresnom úrade alebo polícii (v mieste kde sa priestupok stal)
- **INÉ PORUŠOVANIE PRÁV A POVINNOSTÍ:** zamestnávateľ, resp. vnútorný systém vybavovania podnetov, ak ho má zamestnávateľ zriadený

AKO BUDEM CHRÁNENÝ/Á

VŠEOBECNÁ OCHRANA – platí pre všetky typy

PODANIE ANONYMNÉHO PODNETU:

- ochrana je takmer absolútna, prezradenie hrozí len vo výnimočných prípadoch,
- trvá aj po skončení konania,
- nevýhodou je nemožnosť domáhať sa inej ochrany a uplatniť si právo na odmenu, kým je identita neznáma,
- nevýhodou je tiež, že anonymný oznamovateľ nie je povinne informovaný o výsledku preverenia podnetu

OCHRANA PRI OZNÁMENÍ ZÁVAŽNEJ PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

PODANIE PODNETU SO ŽIADOSŤOU O NEUVEDENIE ÚDAJOV O TOTOŽNOSTI

- na žiadosť, ktorú je potrebné podať zároveň s oznámením, aby bola ochrana účinná,
- iba v trestnom konaní,
- materiály, ktoré umožňujú zistenie totožnosti oznamovateľa sa ukladajú na prokuratúre (vaša identita je známa iba orgánom činným v trestnom konaní a súdu); do spisu sa môžu založiť len s vaším súhlasom (v takom prípade však môže vašu identitu zistiť obhajca obvineného, obvinený a iné osoby oprávnené nazeráť do spisu),
- v trestnom konaní sa na ochranu vašej identity môžu využiť aj ďalšie inštitúty, ako napr. utajenie svedka (zmena vzhľadu a hlasu, telemosť, legenda), využívajú sa však len v závažných prípadoch,
- trvá aj po skončení trestného konania, resp. až kým sa oznamovateľova identita neprezradí,
- môžete požiadať o vydanie písomného potvrdenia o tom, že máte postavenie oznamovateľa; vaša anonymita zostane zachovaná, na základe potvrdenia si však budete môcť uplatniť právo na odmenu, v prípade prezradenia identity sa budete môcť domáhať ďalšej ochrany.

OCHRANA PRI OZNÁMENÍ ZÁVAŽNEJ PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

OCHRANA PRED NEOPRÁVNENÝM POSTIHOM V PRACOVNOPRÁVNOM VZŤAHU:

- na žiadosť (policajt, prokurátor alebo súd sú povinní vás o tejto možnosti poučiť); žiadosť možno podať zároveň s oznámením, alebo kedykoľvek počas trestného alebo správneho konania,
- vaša identita je známa, môže sa stať aj verejne známou, ste však chránený pred neoprávnenými postihmi vo svojom zamestnaní,
- ochrana spočíva v podmienke udelenia súhlasu Inšpektorátu práce s pracovnoprávnymi úkonmi zamestnávateľa voči vám, na ktoré ste nedali súhlas; nevzťahuje sa na pracovnoprávne úkony zamestnávateľa, ktorými sa vám priznáva právo, s ktorými ste vyjadrili súhlas alebo v prípade skončenia pracovného pomeru, ak je dôsledkom skutočnosti nezávislej na posúdení zamestnávateľa (napríklad uplynutie doby, na ktorú bol pracovný pomer uzatvorený, strata kvalifikačných predpokladov, strata spôsobilosti vykonávať zamestnanie),
- platí obrátené dôkazné bremeno; zamestnávateľ musí dokázať, že ním navrhovaný pracovnoprávny úkon nemá žiadnu príčinnú súvislosť s urobeným oznámením,
- ku každej zamestnávateľovej žiadosti o vyslovenie súhlasu je Inšpektorát práce povinný pred vydaním rozhodnutia umožniť vám vyjadriť sa k navrhovanému pracovnoprávnemu úkonu,
- v jednoduchých veciach je Inšpektorát práce povinný rozhodnúť bezodkladne, v ostatných veciach najneskôr do 30 dní,
- pokiaľ Inšpektorát práce nevysloví súhlas, pracovnoprávny úkon je zo zákona neplatný,
- proti rozhodnutiu inšpektorátu práce sa môže odvolať ako zamestnávateľ, tak aj vy
- ochrana zaniká:
 - ak sa ochrany písomne vzdáte,
 - ak sa váš pracovnoprávny pomer skončí alebo ak zanikne,
 - skončením trestného alebo správneho konania,
 - ak budete právoplatne odsúdený za trestný čin krivého obvinenia alebo krivej výpovede v súvislosti s podaným oznámením,
 - ak sa preukáže, že ste nepodali oznámenie v dobrej viere.

OCHRANA PRI OZNÁMENÍ INEJ PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI

POZASTAVENIE ÚČINNOSTI PRACOVNOPRÁVNEHO ÚKONU:

- na vašu žiadosť; ak sa domnievate, že ste v súvislosti s vaším podnetom postihovaní nejakým pracovnoprávnym úkonom zamestnávateľa,
- na vydanie rozhodnutia stačí, keď inšpektorát práce usúdi, že je dôvodné podozrenie, že pracovnoprávny úkon zamestnávateľa bol urobený v súvislosti s podaním podnetu,
- jedná sa o dočasné riešenie; pozastavenie účinnosti zo zákona zaniká po 14 dňoch od doručenia, jeho zmyslom je poskytnúť podávateľovi podnetu čas potrebný na prípravu a doručenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (pozastavenie účinnosti sa predlžuje až do nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia súdu o návrhu; súd musí rozhodnúť najneskôr do 30 dní); následne je nutné podať tzv. antidiskriminačnú žalobu, resp. žalobu určenie neplatnosti právneho úkonu,
- ak v žalobe uvediete skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že zamestnávateľ urobil pracovnoprávny úkon v súvislosti s podaním podnetu dôkazné bremeno je na zamestnávateľovi,
- Inšpektorát práce je povinný poučiť vás o možnosti podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj o následkoch s tým spojených,
- pozastavenie účinnosti chráni pred pomstou aj po skončení trestného alebo správneho konania; ak vám zanikla ochrana pred neoprávneným postihom, môžete tento inštitút využiť, až kým sa váš pracovný pomer neskončí alebo nezanikne.

KTO MI POMÔŽE?

PRED PODANÍM PODNETU

- so žiadosťou o poskytnutie poradenstva pred podaním podnetu sa môžete obrátiť na [Národný Inšpektorát práce](#), ktorý je povinný poskytnúť bezplatné poradenstvo zamestnancom v rozsahu základných odborných informácií a rád o spôsoboch, ako najúčinnejšie dodržiavať [zákon](#).

PO OZNÁMENÍ ZÁVAŽNEJ PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI A PRI POZASTAVENÍ ÚČINNOSTI PRACOVNOPRÁVNEHO ÚKONU

- na žiadosť,
- ak oznámite závažnú protispoločenskú činnosť, máte právo na poskytnutie právnej pomoci od [Centra právnej pomoci](#), a to počas celého trestného alebo správneho konania; pri rozhodovaní žiadosti sa neposudzuje vaša materiálna núdza ani finančná spoluúčasť, t.j. nemusíte splňať podmienku materiálnej núdze, prípadne sa finančne spolupodieľať na úhrade poskytnutej právnej pomoci,
- ak voči vám bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu máte právo na poskytnutie právnej pomoci od [Centra právnej pomoci](#) alebo od [Slovenského národného strediska pre ľudské práva](#); pri rozhodovaní žiadosti sa neposudzuje vaša materiálna núdza ani finančná spoluúčasť, t. j. nemusíte splňať podmienku materiálnej núdze, prípadne sa finančne spolupodieľať na úhrade poskytnutej právnej pomoci.

MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

- [Nadácia Zastavme korupciu](#)
- [Transparency International Slovensko](#)

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Ďakujeme za pozornosť!

vypracovali Lucia Bernátová a Bystrík Antalík